

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi

LLO.411.006.03.2017
R/17/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

R/17/003 – Sprawowanie nadzoru nad stosowaniem dodatków do żywności

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Kontrolerzy

Marcin Kuzan – specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/106/2017 z dnia 21 czerwca 2017 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1]

Jednostka
kontrolowana

Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi, zwany dalej „Inspektoratem”
90-950 Łódź, ul. Gdańska 38, REGON 000136886.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Krzysztof Stasiak – Łódzki Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej¹, od dnia 14 lutego 2017 r. Poprzednio, od dnia 8 października 2007 r., Łódzkim Wojewódzkim Inspektorem Inspekcji Handlowej był Marek Jacek Michalak.

[Dowód: akta kontroli str. 2-3]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia², że Wojewódzki Inspektor zapewnił właściwe warunki organizacyjno-prawne do rzetelnego sprawowania nadzoru oraz kontroli nad stosowaniem w produktach spożywczych dodatków do żywności.

Żadna z przeprowadzonych przez Inspektorat kontroli nie dotyczyła bezpośrednio kwestii stosowania w produktach spożywczych dodatków do żywności. Zagadnienia te były jedynie elementem kontroli dotyczących artykułów rolno-spożywczych. W ramach tych zagadnień sprawdzano więc oznakowanie produktów tj. ustalano czy substancje dodatkowe wymienione w składzie środków spożywczych zastosowane zostały zgodnie z prawem. Pobierano także próbki do badań laboratoryjnych, celem zweryfikowania rzetelności przekazanych informacji o żywności (weryfikacja deklaracji producenta umieszczonych na opakowaniach produktów żywnościowych) oraz sprawdzenia czy zastosowane substancje dodatkowe nie przekraczały maksymalnych poziomów określonych prawem. Badanie prób żywności na zawartość substancji dodatkowych przeprowadzono jedynie w 7% kontroli.

W postępowaniach, w wyniku których w objętych kontrolą partiach produktu stwierdzono nieprawidłowości w stosowaniu dodatków do żywności, Inspektorat nie weryfikował pozostałych partii tego samego produktu w innych placówkach handlowych. Ponadto Inspektorat nie posiadał informacji jaka ilość produktów z danej partii została wyprodukowana i wprowadzona do obrotu handlowego.

Nie we wszystkich sprawach, w których stwierdzono nieprawidłowości i wysłano pisma informujące o tym fakcie do właściwych organów i inspekcji, Inspektor monitorował czynności podjęte przez te instytucje.

Ustalając wysokość kar pieniężnych w stosunku do podmiotów, które naruszyły obowiązujące przepisy, Wojewódzki Inspektor uwzględniał ilość naruszeń przepisów ustawy o jakości handlowej tylko z terenu swojej działalności (tj. województwa łódzkiego), nawet w sytuacji, gdy podmiot miał wiele placówek handlowych, także w innych województwach, w których mógł dopuszczać się działań niezgodnych z prawem.

¹ zwany dalej „Wojewódzkim Inspektorem”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Ocena działań Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w zakresie sprawowania nadzoru nad stosowaniem dodatków do żywności

Opis stanu
faktycznego

1. Inspektorat jest wyspecjalizowanym organem kontroli powołanym do ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa. Do zadań Inspektoratu w zakresie objętym kontrolą NIK, należała zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej³ (zwanej dalej: ustawą o IH) m.in: kontrola produktów znajdujących się w obrocie handlowym lub przeznaczonych do wprowadzenia do takiego obrotu w tym w zakresie oznakowania i zafalszowań oraz kontrola usług, z zastrzeżeniem kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych u producentów oraz kontroli jakości zdrowotnej środków spożywczych. Do zadań Inspekcji Handlowej, na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych⁴ (zwanej dalej ustawą o jakości handlowej), należy ponadto nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych w obrocie detalicznym.

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym⁵ w strukturach Inspektoratu, wyodrębniono m.in. Wydział Kontroli Artykułów Żywnościowych. Do podstawowych zadań realizowanych przez Wydział należał w szczególności całokształt zadań związanych z kontrolą obrotu artykułami spożywczymi w placówkach handlu detalicznego oraz działalności gastronomicznej, a także współpraca z uprawnionymi organizacjami i służbami inspekcyjnymi w zakresie kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

[Dowód: akta kontroli str. 4-27]

Szkolenia dotyczące znakowania środków spożywczych w zakresie substancji dodatkowych, aromatów i enzymów oraz zmian przepisów UE w zakresie substancji dodatkowych i aromatów, odbyły się w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) w 2012 r. W okresie objętym kontrolą pracownicy Inspektoratu nie uczestniczyli w szkoleniach dotyczących substancji dodatkowych. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że inspektorzy zajmujący się kontrolą artykułów rolno-spożywczych każdorazowo byli na bieżąco informowani o wprowadzanych zmianach w rozporządzeniu 1333/2008 w sprawie dodatków do żywności, a także zostali zapoznani z wytycznymi opisującymi kategorie żywności w części E załącznika II do tego rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 371-373]

2. Na podstawie zestawienia tematów kontroli przewidzianych do realizacji w danym kwartale oraz kontroli całorocznych zatwierdzonego przez Prezesa UOKiK, Wojewódzki Inspektor opracowywał kwartalne plany kontroli. Plany te uwzględniały ponadto działania własne dotyczące kontroli istotnych dla lokalnego rynku pracy, jak i działania interwencyjne wynikające z otrzymywanych skarg i informacji.

W latach 2015-2016 w ramach kontroli artykułów rolno-spożywczych⁶ w planach ujęto 56 tematów oraz 905 podmiotów, a w podmiotach tych łącznie 4.225 wyrobów.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 1063.

⁴ Dz. U. z 2016 r., poz. 1604 ze zm.

⁵ Regulamin Organizacyjny Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Łodzi został przyjęty zarządzeniem nr 6/2016 Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Łodzi. Wcześniej obowiązywał Regulamin Organizacyjny przyjęty Zarządzeniem nr 21/09 Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z dnia 9 września 2009 r.

⁶ Dodatkowo w planach kontroli wyodrębniono tematy kontroli dotyczące: dyrektywy nowego podejścia, ogólnego bezpieczeństwa produktów, innych produktów nieżywnościowych i usług

Żaden z tematów kontroli nie dotyczył kwestii stosowania w produktach spożywczych dodatków do żywności. Zagadnienia dotyczące substancji dodatkowych w żywności były jednymi z wielu elementów badanych podczas przedmiotowych kontroli⁷.

[Dowód: akta kontroli str. 28-102, 265-306, 354-356]

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił m.in., że kontrole te były prowadzone dwutorowo – sprawdzano oznakowanie produktów w tym celu ustalenia czy substancje dodatkowe wymienione w składzie środków spożywczych zastosowane zostały na warunkach określonych w Załączniku II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności⁸, bądź pobierano próbki do badań laboratoryjnych celem zweryfikowania rzetelności przekazanych informacji o żywności (np. producent zadeklarował bez konserwantów, bez barwników) oraz sprawdzenia czy zastosowane substancje dodatkowe nie przekraczały maksymalnych poziomów określonych w ww. rozporządzeniu. Ponadto Wojewódzki Inspektor wskazał, że w uzasadnionych przypadkach zakres prowadzonych badań poszerzany jest o dodatki do żywności niewymienione w składzie produktu. Jednak ze względu na ogromną ilość substancji dodatkowych dopuszczonych do stosowania w artykułach rolno-spożywczych wskazanych w załączniku II do rozporządzenia nr 1333/2008, niemożliwym i nieekonomicznym jest przeprowadzenie badań jednego artykułu rolno-spożywczego pod kątem obecności/zawartości wszystkich substancji, które mogłyby być do niego dodane. Podkreślił, że analiza musi być każdorazowo ukierunkowana na oznaczenie konkretnej substancji/składnika (w zakresie badań należy wskazać jaki parametr ma być zbadany), a laboratorium musi mieć możliwości przeprowadzenia takich badań (posiadać akredytację do oznaczenia wskazanego dodatku do żywności). Wojewódzki Inspektor wskazał, że typując dany artykuł rolno-spożywczy do badań należy mieć na uwadze przede wszystkim rodzaj wyrobu, deklarację producenta podaną na opakowaniu, wymagania jakościowe określone w przepisach oraz zakres akredytacji laboratorium, do którego kierowana jest próbka do badań.

[Dowód: akta kontroli str. 359, 361-362]

Ponadto w latach 2015-2016 Prezes UOKiK działając w ramach swoich kompetencji wynikających z art. 9 ust. 2 ustawy o IH zlecił przeprowadzenie 11 kontroli w zakresie:

- oceny zgodności jakości wskazanych napojów alkoholowych z wymaganiami określonymi w przepisach o jakości handlowej. Badania laboratoryjne przeprowadzono w zakresie zgodności rzeczywistej zawartości alkoholu z zadeklarowaną oraz obecności substancji dodatkowych (w tym czy nie dodano innych substancji niż zadeklarowane w oznakowaniu oraz barwników). W zakresie dodatków do żywności nieprawidłowości nie stwierdzono.
- prawidłowości i rzetelności przekazywanych informacji dotyczących jakości handlowej mięsa mielonego oraz mięsa w elementach kulinarnych w zakresie rzetelności deklaracji o polskim pochodzeniu, zgodności gatunku zwierzęcia, od którego mięso pochodzi z deklarowanym oraz czy nie jest zafałszowane z wykorzystaniem dodatków do żywności objętych rozporządzeniem WE 1333/2008. Nieprawidłowości stwierdzono w jednej placówce, w której

⁷ Np. DIH-81-1(1)/15/AgŁ – Program pilotażowej kontroli w zakresie rzetelności podawania informacji o alergenach.; DIH-81-17(1)/14/AnŁ – Program kontroli prawidłowości oznakowania produktów dobrowolnymi informacjami typu: „wyprodukowany z pszenicy durum”, „100% (soku, mięsa itp.)”, „domowy”, „naturalny”, „bez konserwantów”, „bez barwników”, „bez sztucznych słodzików”, „wolny od GMO”; ZG.042.5.2015 – Program kontroli prawidłowości funkcjonowania placówek handlowych, w szczególności w zakresie informowania o cenach towarów i usług.; DIH-81-17(1)/15/JS – Program kontroli mięsa i produktów mięsnych pod kątem ujawniania zafałszowania produktami tańszymi.

⁸ Dz. U. UE L 354 z 31.12.2008 r., str. 16, ze zm., zwane dalej „rozporządzeniem 1333/2008”.

wprowadzono do obrotu mięso mielone zawierające niedozwolone dla tego typu wyrobu substancje dodatkowe, tj. kwas askorbinowy, kwas cytrynowy, kwas octowy.

[Dowód: akta kontroli str. 103-132, 354, 356-357]

W latach 2015-2016 nieprawidłowości w zastosowaniu dodatków do żywności stwierdzono w 13 placówkach i dotyczyły one obecności w badanych produktach substancji konserwujących (siarczynów, kwasu sorbowego), wzmacniacza smaku (glutaminianu sodu) niezadeklarowanych w oznakowaniu wyrobów, a także niezetelnego deklarowania w miejscu sprzedaży substancji wskazanych przez producentów w oznakowaniu wyrobów.

[Dowód: akta kontroli str. 28-102, 265-306, 354-356]

W okresie objętym kontrolą w 93 kontrolach dokonano poboru prób do badań laboratoryjnych 125 produktów⁹. Próbkę te zostały zbadane pod kątem substancji dodatkowych takich jak: siarczyny, azotyny, glutaminian, kwasy: octowy, cytrynowy, askorbinowy, sorbowy i jego sole, benzoesowy i jego sole, fosforany, barwniki syntetyczne, substancje słodzące (aspartam, sacharyna, acesultam, glikozydy stewiolowe, sorbitole, mannitole, ksylitol, maltitole). Ponadto w suplementach diety sprawdzano metylo -, etylo -, propyloparabeny (niedozwolone). W ramach tych 93 kontroli nieprawidłowości stwierdzono w 8 placówkach (8,3%), w których zakwestionowano 9 partii (tj.: rodzynki, morele, mieszanka bakaliowa, mięso mielone, kabanosy, napoje alkoholowe na bazie piwa).

[Dowód: akta kontroli str. 373]

3. W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami polegającymi na wprowadzaniu do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów oraz artykułów zafałszowanych, Wojewódzki Inspektor wszczynał postępowania administracyjne, zakończone wydaniem decyzji wymierzających kary pieniężne. Analiza decyzji administracyjnych wykazała, że 10 decyzji¹⁰ w części dotyczyły nieprawidłowości związanych ze stosowaniem w artykułach spożywczych dodatków do żywności.

Analizowane decyzje w pięciu przypadkach dotyczyły mięsa w tym drobiowego oraz przetworów mięsnych (kiełbas, kabanosów, szynki). Dwie decyzje kwestionowały zastosowanie dodatków do żywności w napojach alkoholowych. Kolejne dwie dotyczyły rodzynek, jedna - wyrobów czekoladowych bez opakowań jednostkowych.

W przypadku mięsa i wędlin zakwestionowano podanie w miejscu sprzedaży składu produktu niezgodnego ze składem podanym na etykiecie przez producenta. Rozbieżności w składzie w części dotyczyły dodatków do żywności (m.in.: aromat dymu wędzarniczego, barwnik – koszelina, difosforany i trifosforany, substancje zagęszczające E407, stabilizator E451, wzmacniacz smaku E621). W mięsie z łopatki wieprzowej wykazano dodatek kwasu askorbinowego, cytrynowego i octowego, czyli substancji niedozwolonych w mięsie. Natomiast w składzie szynki nie wykazano stabilizatorów – wielofosforanów. Zakwestionowano wprowadzenie do obrotu handlowego kabanosów nieodpowiadających jakości handlowej

⁹ Mięso i przetwory mięsne, przyprawy, artykuły mleczarskie, bakalie (owoce suszone), przetwory owocowe i warzywne, wyroby garnażeryjne, ryby, napoje bezalkoholowe (soki, napoje gazowane), suplementy diety, napoje alkoholowe (napoje na bazie piwa, wino, cydry, perry), produkty ekologiczne (przetwory warzywne i owocowe, rodzynki, figi).

¹⁰ Nr 75/KJ-ŻG/20116 z dnia 22 lipca 2016 r.; Nr 124/KJ-ŻG/2016 z 7 grudnia 2016 r.; Nr 23/KJ-ŻG/2017 z 27 marca 2017 r.; Nr 63/KJ-DS/2017 z 29 czerwca 2017 r.; Nr 27/KJ-DP/2017 z 7 kwietnia 2017 r.; Nr 106/KJ-ŻG/2015 z 24 września 2015 r.; Nr 122/KJ-ŻG/2015 z 22 października 2015 r.; Nr 8/KJ-ŻG/2016 z 9 lutego 2016 r.; Nr 88/KJ-ŻG/2015 z 21 sierpnia 2015 r.; Nr 100/KJ-ŻG/2015 z 17 września 2015 r.

zadeklarowanej na opakowaniach jednostkowych z uwagi na stwierdzoną obecność glutaminianu sodu/kwasu glutaminowego niedeklarowanego w składzie wyrobu.

Z dwóch decyzji dotyczących napojów alkoholowych wynikało, że Wojewódzki Inspektor zakwestionował m.in. zawartość siarczynów w ilościach przekraczających dopuszczalny poziom. Niezadeklarowaną obecność siarczynów w rodzynekach stwierdzono w dwóch kontrolach i zakwalifikowano jako wprowadzenie do obrotu handlowego zafałszowanych artykułów rolno-spożywczych w rozumieniu art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej. W jednej decyzji wskazano, że dopuszczalny poziom siarczynów został przekroczony 10 krotnie a w drugiej aż 100 krotnie. W decyzji dotyczącej wyrobów czekoladowych bez opakowań jednostkowych zarzucono przedsiębiorcy, że składy produktów podane w miejscu sprzedaży były niezgodne ze składami podanymi przez producenta m.in. w zakresie substancji utrzymujących wilgoć – sorbitoli.

Wysokość wymierzonych kar wynosiła od 500 zł do 7.524 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 133-240]

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o IH Wojewódzki Inspektor, w drodze decyzji, może zarządzić ograniczenie wprowadzania do obrotu, wstrzymanie wprowadzania do obrotu lub wycofanie z obrotu produktów albo wstrzymanie świadczenia usług, albo niezwłoczne usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, jeżeli jest to konieczne ze względu na bezpieczeństwo lub interes konsumentów albo interes gospodarczy państwa. Ponadto z art. 32 ustawy o IH wynika, że w przypadku wydania przez Wojewódzkiego Inspektora zarządzenia pokontrolnego, kontrolowany jest obowiązany poinformować o sposobie wykonania tego zarządzenia.

W latach 2015-2016 nie stwierdzono przypadków niewykonania decyzji, o których mowa w art. 18 i 32 ustawy o IH. Nie stwierdzono także przypadków uniemożliwiania albo utrudniania przeprowadzenia czynności kontrolnych, czy też wbrew żądaniu inspektora nieusuwania uchybień porządkowych lub organizacyjnych stwierdzonych w toku kontroli (art. 38 i 39 ustawy o IH). Nie istniała zatem konieczność nakładania grzywny wynikającej z przepisów karnych ustawy o IH.

[Dowód: akta kontroli str. 371]

4. Działając na podstawie § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie sposobu współdziałania organów Inspekcji Handlowej z powiatowym (miejskim) rzecznikiem konsumentów, organami administracji rządowej i samorządowej, organami kontroli oraz organizacjami pozarządowymi reprezentującymi interesy konsumentów¹¹, Organy Inspekcji Handlowej i inne organy mogą przekazywać sobie wzajemnie informacje o naruszeniach prawa, ujawnionych w wyniku kontroli lub uzyskanych w inny sposób, które mogą być wykorzystane przez zainteresowany organ w zakresie jego działania. Realizując ten przepis rozporządzenia, w przypadku stwierdzenia w przeprowadzonych postępowaniach kontrolnych i wydanych decyzjach niewłaściwej jakości handlowej artykułu rolno-spożywczego, Wojewódzki Inspektor powiadamia właściwy miejscowo Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Natomiast w przypadku stwierdzenia niewłaściwej jakości zdrowotnej powiadamiana jest właściwa miejscowo Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna lub Powiatowy Inspektorat Weterynarii (jeśli przedmiotem postępowania są produkty pochodzenia zwierzęcego). Ponadto w przypadku stwierdzenia dla tego samego produktu zarówno niewłaściwej jakości handlowej jak i zdrowotnej powiadamiany jest zarówno Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-

¹¹ Dz.U. z 2002 r. Nr 24, poz. 243 ze zm.

Spożywczych jak i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna lub Powiatowy Inspektorat Weterynarii.

NIK stoi na stanowisku, iż monitorowanie czynności podjętych przez inne służby niweluje ryzyko niepodjęcia przez nie działań lub niewłaściwego postępowania z daną informacją o naruszeniu prawa.

Z siedmiu spraw, w których stwierdzono nieprawidłowości i wysłano pisma informujące o tym fakcie właściwe organy, w 3 sprawach¹² Wojewódzki Inspektor nie posiadał wiedzy o czynnościach podjętych przez te organy.

[Dowód: akta kontroli str. 241-262, 378-379, 381]

5. W okresie objętym kontrolą do Inspektoratu wpłynęła 1 informacja telefoniczna od konsumenta dotycząca sprzedaży w sklepie produktu mięsnego o nazwie „baleron wiejski”, który w składzie zawierał składniki/substancje, które nie powinny występować w produktach deklarowanych jako „wiejskie”. W trakcie kontroli stwierdzono w sprzedaży pięć partii przetworów mięsnych deklarowanych jako „wiejski/wiejska”¹³ Wyroby te zostały wycofane, w drodze decyzji, z obrotu handlowego z uwagi na bezpieczeństwo konsumentów (kontrolowany przedsiębiorca nie posiadał żadnych dokumentów, na podstawie których można by było ustalić producenta tych wyrobów i ich skład). W związku z powyższym: przeciwko współwłaścicielowi sklepu skierowano wniosek do Sądu Rejonowego za popełnienie wykroczenia z art. 100 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia¹⁴. Sąd uznał go winnym i wymierzył karę grzywny w wysokości 500 zł. Natomiast Wojewódzki Inspektor przedsiębiorcom działającym w formie spółki cywilnej wymierzył karę pieniężną w kwocie 1.817 zł.

[Dowód: akta kontroli str.372]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej ustalając wysokość kary pieniężnej inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia m.in. dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych. W przypadku decyzji dotyczących sieci handlowych, w skład których wchodzi wiele placówek handlowych zlokalizowanych zarówno na terenie województwa łódzkiego, jak i na pozostałym terytorium Polski, ustalając wysokość kar brana jest pod uwagę ilość naruszeń przepisów ustawy o jakości handlowej z terenu działalności Wojewódzkiego Inspektora (tj. województwa łódzkiego).

Wojewódzki Inspektor wskazał m.in., że zgodnie z zaleceniami Prezesa UOKiK dotyczącymi kontroli środków spożywczych oraz trybu postępowania przy wymierzaniu kar pieniężnych w drodze decyzji administracyjnych wydawanych na podstawie art. 40a ustawy o jakości handlowej, również w przypadku przedsiębiorców prowadzących placówki handlowe zlokalizowane na terenie całej Polski (sieci handlowe), przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej bierze się pod uwagę ustalenia poczynione w ramach kontroli przeprowadzonych przez Inspektorów Inspektoratu, a przy ocenie dotychczasowej działalności bierze się relacje pomiędzy danym podmiotem poddanym sankcji, a konkretnym organem wymierzającym karę, czyli w tym przypadku Łódzkim Wojewódzkim Inspektorem Inspekcji Handlowej.

[Dowód: akta kontroli str. 358-361]

¹² W sprawach: ŻG.8361.65.2015; ŻG.8361.282.2015; DP.8361.188.2016.

¹³ Schab wiejski, baleron wiejski, golonka wiejska, boczek wiejski, szynka wiejska.

¹⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 149 ze zm.

NIK nie kwestionuje wykonywania przez Wojewódzkiego Inspektora zaleceń Prezesa UOKiK jednak zwraca uwagę, iż w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej ustawodawca wskazał, że ustalając wysokość kary należy uwzględnić dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych, czyli rynku rozumianym szeroko, a nie tylko na lokalnym czy regionalnym. W cytowanym przepisie brak jest również zawężenia znaczeniowego co do zdefiniowania podmiotu, a więc nie należy uważać jako podmiotu prawa części przedsiębiorstwa jako np. wyodrębnionej z całej sieci jednej placówki handlowej. Za takim rozumieniem ww. przepisu przemawia ponadto fakt, że ewentualne decyzje administracyjne wymierzające kary pieniężne kierowane są do przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą w formie np. spółki prawa handlowego, a nie do osoby kierującej lokalną placówką handlową, w której naruszenie prawa zostało zidentyfikowane.

2. W przypadku stwierdzenia¹⁵, w kontrolowanych partiach produktu, nieprawidłowości w stosowaniu dodatków do żywności, tj. w związku z wprowadzeniem do obrotu handlowego środka spożywczego nieodpowiadającego jakości handlowej, pozostałe partie tego samego produktu, w innych placówkach handlowych nie były przez Inspektorat weryfikowane. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił także, że nie posiada informacji jaka ilość produktów z danej partii została wyprodukowana i wprowadzona do obrotu handlowego. Wskazał, że otrzymane wyniki badań laboratoryjnych można było odnieść tylko do kontrolowanej partii artykułów, w związku z powyższym nie były weryfikowane pozostałe partie w innych placówkach handlowych.

[Dowód: akta kontroli str. 155-163, 175-186, 230-236, 378-379,381]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁶, nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹⁵ W trzech sprawach: ŻG.8361.65.2015; ŻG.8361.282.2015; DP.8361.188.2016. (dotyczących: kabanosów, łopatki wieprzowej, napoju alkoholowego na bazie piwa), Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że nie posiada informacji jaka ilość produktów z danej partii została wyprodukowana i wprowadzona do obrotu handlowego.

¹⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 524

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 15 listopada 2017 r.

Kontroler
Marcin Kuzan
specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

.....
podpis

